

4.2. **Priorytet II: Rozwój zasobów ludzkich i potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw oraz poprawa stanu zdrowia osób pracujących**

Uzasadnienie realizacji Priorytetu:

Przejsie od gospodarki opartej na pracy i kapitale do gospodarki opartej na wiedzy, w której zasadniczą rolę odgrywa informacja, *know-how* oraz technologie informacyjne i komunikacyjne, niesie ze sobą konieczność inwestowania w wiedzę i umiejętności kadr polskich przedsiębiorstw. Niezbędne jest włączenie w ten proces partnerów społecznych oraz samych pracowników, jak również dostosowanie systemu szkoleń do potrzeb rynku pracy. Wymagane jest także wzmocnienie potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw poprzez wspieranie nowych rozwiązań w zakresie organizacji pracy i form świadczenia pracy. Ponadto, konieczne jest wprowadzenie powszechnego planowania ścieżek karier ludzkich w przedsiębiorstwach. Jednocześnie, wspieranie mobilności między sektorami nauki i gospodarki powinno wpłynąć na rozwój zasobów ludzkich sfery B+R oraz zwiększenie skali transferu wiedzy. Działania w tym zakresie mają na celu wzmocnienie konkurencyjności przedsiębiorstw, jak również zachowanie istniejących miejsc pracy.

Zgodnie z diagnozą, nie mniej istotne jest dostarczenie niezbędnej wiedzy w zakresie trendów rozwojowych, realizacji strategii innowacyjnych, nowoczesnych metod i technik zarządzania, organizacji pracy oraz zapewnienie sprzyjających warunków do korzystania z usług szkoleniowych zgodnych z kierunkiem rozwoju firm.

Wskazane w powyższej diagnozie bariery dla rozwoju przedsiębiorczości wymagają podjęcia działań systemowych w zakresie upowszechnienia, podniesienia jakości, jej oceny i rozwoju usług szkoleniowych, informacyjnych i doradczych oferowanych przez instytucje szkoleniowe oraz podmioty świadczące usługi na rzecz rozwoju przedsiębiorczości i innowacyjności przedsiębiorstw.

W ramach Priorytetu udzielane będzie wsparcie dla ponadregionalnych i ogólnopolskich projektów **szkoleń** (w tym studiów podyplomowych) i doradztwa dla pracowników i przedsiębiorców oraz partnerów społecznych działających na rzecz zwiększenia zdolności adaptacyjnych pracowników i przedsiębiorstw. Projekty te są przewidziane dla firm, grup firm bądź ich oddziałów znajdujących się w wielu regionach kraju i których aplikowanie w ramach poszczególnych województw byłoby utrudnione. Konieczne jest zwiększenie dostępności i dopasowania szkoleń do potrzeb przedsiębiorstw, także poprzez zastosowanie szkoleń e-learningowych i mieszanych (*blended learning*). Wpłynie to pozytywnie na wykorzystywanie nowych technologii w przedsiębiorstwach, co jest zgodne z trendami gospodarczymi, jak i z założeniami Strategii Lizbońskiej. Szczególny nacisk zostanie położony na pracowników powyżej 50. roku życia. Komplementarne instrumenty są wdrażane w Priorytecie VIII, ponieważ dotyczą one pracowników przedsiębiorstw nie mających charakteru ponadregionalnego (czyli zlokalizowanych w jednym województwie).

Jednocześnie - w celu poprawy funkcjonowania strony podażowej – przy znacznie zwiększonym popycie i intensywnej konkurencji na rynku – przewiduje się finansowanie działań systemowych w zakresie upowszechnienia, **podniesienia jakości i rozwoju usług szkoleniowych**, informacyjnych i doradczych oferowanych przez instytucje świadczące usługi na rzecz rozwoju przedsiębiorczości i innowacji w przedsiębiorstwach. Szczególnie ważne jest także odpowiednie dostosowanie oferty instytucji szkoleniowych, tak aby oferowały aktualną wiedzę i usługi oraz stosowały odpowiednie metody i formy szkolenia. Konieczna jest ciągła aktualizacja i doskonalenie kwalifikacji i umiejętności pracowników tych instytucji.

Rozwój przedsiębiorstwa, sprostanie wymogom konkurencji czy utrzymanie pozycji na rynku, w coraz większym stopniu zależą od budowy efektywnego **systemu przewidywania i zarządzania zmianą gospodarczą**. Niezbędna jest zatem realizacja projektów badawczych, służących prognozowaniu kierunków rozwojowych oraz zmian w gospodarce i jej poszczególnych sektorach, a co za tym idzie – zapotrzebowania na nowe zawody i kwalifikacje. W konsekwencji, przygotowane zostaną strategie i odpowiednie instrumenty szybkiego reagowania tak, aby pracownikom sektorów i przedsiębiorstw dotkniętych zmianami restrukturyzacyjnymi o zasięgu ponadregionalnym umożliwić zdobycie nowego zawodu lub nabycie nowych kwalifikacji. W tym kontekście niezbędne jest również większe zaangażowanie partnerów społecznych. Działania te

będą komplementarne z instrumentami Priorytetu VIII, w ramach którego wsparcie otrzymają platformy współpracy pomiędzy podmiotami zaangażowanymi w przewidywanie i zarządzanie zmianą na szczeblu regionalnym i lokalnym, a także strategię i instrumenty szybkiego reagowania w przypadku procesów restrukturyzacyjnych w przedsiębiorstwach o zasięgu regionalnym.

Ponadto, wymagane jest wprowadzenie nowych form i metod organizacji pracy, zarządzania oraz planowania strategicznego, co pozwoli na lepsze wykorzystanie zasobów ludzkich oraz zwiększenie potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw. Działania w tym zakresie służą zarówno wzmocnieniu konkurencyjności przedsiębiorstw, jak również zachowaniu istniejących miejsc pracy oraz równowagi pomiędzy elastycznością i konkurencyjnością a bezpieczeństwem zatrudnienia (*flexicurity*).

Wsparcie instytucji **otoczenia przedsiębiorczości** (udzielających pożyczek, gwarancji i poręczeń dla przedsiębiorców i osób rozpoczynających działalność gospodarczą, a także instytucji świadczących usługi informacyjno-doradcze oraz informujących o bazach ofert szkoleniowych) pozwoli na lepsze dotarcie z oferowanymi usługami i pomocą do przedsiębiorstw. Działania umożliwią rozwój istniejących sieci wspierających rozwój przedsiębiorczości w kraju, świadczących usługi dla osób planujących rozpocząć działalność gospodarczą, start-upów oraz przedsiębiorstw.

W kontekście zwiększania zdolności adaptacyjnych polskich przedsiębiorstw i ich pracowników istotne jest również stworzenie odpowiedniego zabezpieczenia zdrowotnego m.in. poprzez zapewnienie warunków sprzyjających poprawie i utrzymaniu dobrego stanu zdrowia osób pracujących. W ramach interwencji EFS, dla poszczególnych grup zawodowych, możliwe będzie opracowywanie programów o charakterze profilaktycznym oraz programów dla osób ze stwierdzoną chorobą zawodową, wspierających ich powrót do pracy.

Jednocześnie, należy zwrócić szczególną uwagę na zwiększanie zdolności adaptacyjnych pracowników służby zdrowia, stanowiących bardzo liczną grupę zawodową w Polsce, ponieważ ich umiejętności i wysokie kompetencje odgrywają istotną rolę w kontekście zapewnienia odpowiedniej opieki zdrowotnej społeczeństwa. Zwiększenie możliwości podnoszenia kwalifikacji kadry medycznej – zarówno personelu medycznego, jak i pracowników odpowiedzialnych za zarządzanie placówkami ochrony zdrowia, jest szczególnie ważne w perspektywie obecnie zachodzących zmian demograficznych (starzenie się społeczeństwa) oraz istniejącego zagrożenia dalszego zmniejszania się zasobu kadrowego tego sektora (m.in. w wyniku odpływu kadr za granicę). W związku z tym, w ramach Priorytetu realizowane będą różne formy kształcenia i doskonalenia zawodowego personelu medycznego, w szczególności w deficytowych zawodach i specjalnościach.

Dodatkowo, w obliczu wysokiego zadłużenia zakładów opieki zdrowotnej oraz dokonujących się zmian własnościowych (coraz większa rola sektora prywatnego), uzasadnione jest dążenie do podnoszenia efektywności zarządzania zakładami opieki zdrowotnej, przy jednoczesnym zwiększaniu jakości udzielanych świadczeń. W tym celu wspierany będzie rozwój kompetencji kadry zarządzającej i dysponentów środków publicznych oraz przeprowadzanie akredytacji i certyfikacji jednostek służby zdrowia. Zakłada się, że będzie to pozytywnie wpływać na sprawność funkcjonowania ZOZ przede wszystkim w wymiarze gospodarowania środkami finansowymi.

Cel szczegółowy 1: Rozwój i poprawa funkcjonowania systemowego wsparcia adaptacyjności pracowników i przedsiębiorstw

Oczekiwane efekty:

- 1.1** Objęcie usługami doradczymi, szkoleniowymi lub innymi formami podwyższania kwalifikacji 90% konsultantów świadczących usługi na rzecz rozwoju przedsiębiorczości w akredytowanych instytucjach.
- 1.2** Objęcie usługami doradczymi, szkoleniowymi lub innymi formami podwyższania kwalifikacji (prowadzącymi do uzyskania powszechnie uznawanych certyfikatów) 4000 osób należących do kadry szkoleniowej.
- 1.3** Objęcie 350 000 przedsiębiorstw i osób zamierzających rozpocząć działalność gospodarczą usługami świadczonymi na rzecz rozwoju przedsiębiorczości w akredytowanych instytucjach.

Wskaźniki produktu:

1. Liczba konsultantów świadczących usługi na rzecz rozwoju przedsiębiorczości w akredytowanych instytucjach, którzy zostali objęci usługami doradczymi, szkoleniowymi lub innymi formami podwyższania kwalifikacji,
2. Liczba osób należących do kadry szkoleniowej, którzy podnieśli swoje kwalifikacje w sposób prowadzący do uzyskania powszechnie uznanego certyfikatu,
3. Liczba przedsiębiorstw i osób zamierzających rozpocząć działalność gospodarczą, którzy skorzystali z usług świadczonych w akredytowanych instytucjach.

Wskaźniki rezultatu:

1. Odsetek konsultantów świadczących usługi na rzecz rozwoju przedsiębiorczości w akredytowanych instytucjach, którzy zostali objęci usługami doradczymi, szkoleniowymi lub innymi formami podwyższania kwalifikacji – w ogólnej liczbie konsultantów akredytowanych instytucji,
2. Odsetek osób należących do kadry szkoleniowej, którzy uzyskali certyfikat – w ogólnej liczbie osób należących do kadry szkoleniowej,
3. Odsetek przedsiębiorstw korzystających z usług świadczonych na rzecz rozwoju przedsiębiorczości w akredytowanych instytucjach – w ogólnej liczbie funkcjonujących przedsiębiorstw.

Cel szczegółowy 1 będzie realizowany w szczególności poprzez:

- Podnoszenie jakości usług świadczonych dla przedsiębiorstw przez instytucje szkoleniowe oraz instytucje wspierania przedsiębiorczości i innowacyjności przedsiębiorstw, w szczególności dzięki:
  - rozwojowi i upowszechnianiu standardów organizacyjnych instytucji oraz standardów świadczonych przez nie usług,
  - podnoszeniu kwalifikacji i umiejętności osób świadczących usługi szkoleniowe i doradcze oraz usługi na rzecz rozwoju przedsiębiorczości i innowacyjności przedsiębiorstw,
  - wsparciu procesu certyfikacji kwalifikacji kadry szkoleniowej,
- Wsparcie systemu kompleksowych usług świadczonych przez instytucje na rzecz przedsiębiorców oraz osób zamierzających rozpocząć działalność gospodarczą

Cel szczegółowy 2: Rozwój wykwalifikowanej i zdolnej do adaptacji siły roboczej**Oczekiwane efekty:**

- 2.1 Objęcie wsparciem 60 tys. przedsiębiorstw, które inwestują w szkolenie swych pracowników (projekty o charakterze ponadregionalnym).
- 2.2 Podniesienie kwalifikacji 350 tys. pracowników przedsiębiorstw dzięki ich udziałowi w szkoleniach (projekty o charakterze ponadregionalnym).

Wskaźniki produktu:

1. Liczba przedsiębiorstw, które zostały objęte wsparciem,
2. Liczba pracowników przedsiębiorstw, którzy zakończyli udział w projektach szkoleniowych, w tym:
  - liczba osób w wieku powyżej 50. roku życia.

Wskaźnik rezultatu:

1. Odsetek przedsiębiorstw, które inwestują w szkolenie pracowników – w ogólnej liczbie aktywnych przedsiębiorstw.

Cel szczegółowy 2 będzie realizowany w szczególności poprzez:

- Otwarte i zamknięte szkolenia oraz doradztwo o charakterze ponadregionalnym dla przedsiębiorców lub grup przedsiębiorców i pracowników przedsiębiorstw oraz studia podyplomowe dla przedsiębiorców i pracowników przedsiębiorstw,
- Badania i analizy oraz pozostałe projekty systemowe, w tym prognozowanie kierunków rozwoju kwalifikacji i zawodów, promowanie i upowszechnianie nowych form i metod kształcenia, w tym e-learningu i szkoleń hybrydowych (mieszanych),
- Promowanie nowych form i metod organizacji pracy, w tym: pracy w niepełnym wymiarze, pracy tymczasowej oraz telepracy,
- Wsparcie dla przedsiębiorców w obszarze diagnozowania potrzeb szkoleniowych pracowników,
- Promowanie kultury inwestowania w szkolenia pracowników, zwłaszcza w MSP i w odniesieniu do niskowyzwalifikowanych i starszych pracowników,
- Upowszechnianie planowania strategicznego, realizacji strategii innowacyjnych i nowoczesnych metod zarządzania przedsiębiorstwem,
- Opracowywanie standardów zarządzania procesami w przedsiębiorstwach,
- Promowanie profesjonalizacji funkcji zarządzającego zasobami ludzkimi w przedsiębiorstwie,
- Popularyzowanie działań badawczo-rozwojowych, innowacyjnych oraz wsparcie mobilności międzysektorowej o charakterze ponadregionalnym.

Cel szczegółowy 3: Poprawa funkcjonowania systemu przewidywania i zarządzania zmianą gospodarczą

Oczekiwane efekty:

- 3.1** Dokonanie analizy oczekiwanych efektów restrukturyzacji w branżach „wrażliwych”²³ na rynek pracy.
- 3.2** Rozwinięcie strategii i instrumentów szybkiego reagowania w przypadku wystąpienia zmiany gospodarczej, dostosowanych do branż dotkniętych procesami restrukturyzacyjnymi.
- 3.3** Objęcie 1800 przedstawicieli reprezentatywnych partnerów społecznych wsparciem w ramach Priorytetu.

Wskaźniki produktu:

1. Liczba sektorów (branż), dla których przeprowadzono analizę oczekiwanych efektów restrukturyzacji,
2. Liczba pracowników zagrożonych negatywnymi skutkami procesów restrukturyzacji (zmiany gospodarczej), którzy zostali objęci działaniami szybkiego reagowania,
3. Liczba przedstawicieli reprezentatywnych partnerów społecznych na poziomie centralnym, którzy zostali objęci wsparciem w ramach Priorytetu.

Wskaźniki rezultatu:

1. Odsetek pracowników, którzy w okresie do 6 miesięcy od zakończenia udziału w projekcie znaleźli pracę, założyli własną działalność gospodarczą lub kontynuowali zatrudnienie w dotychczasowym miejscu pracy – w ogólnej liczbie pracowników, którzy zakończyli udział w projekcie,
2. Odsetek organizacji reprezentatywnych partnerów społecznych na poziomie centralnym objętych wsparciem w ramach Priorytetu – w ogólnej liczbie tych organizacji.

---

²³ Górnictwo, kolejnictwo, rolnictwo, rybactwo (rybołówstwo) oraz przemysły: stalowy, stoczniowy, tekstylny i zbrojeniowy.

Cel szczegółowy 3 będzie realizowany w szczególności poprzez:

- Szkolenia i doradztwo dla wsparcia procesów restrukturyzacji (zmiany gospodarczej) na poziomie ponadregionalnym,
- Realizację przez partnerów społecznych projektów na rzecz zwiększania potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw i pracowników oraz wzrostu wydajności pracy,
- Badania i analizy dotyczące prognozowania i aktywnego zarządzania zmianą gospodarczą na poziomie krajowym.

Cel szczegółowy 4: Poprawa stanu zdrowia osób pracujących poprzez opracowywanie programów profilaktycznych oraz programów wspierających powrót do pracy

Oczekiwany efekt:

4.1. Opracowanie 10 kompleksowych programów profilaktycznych oraz programów wspierających powrót do pracy dla poszczególnych grup pracowników/grup zawodowych.

Wskaźnik produktu:

1. Liczba programów profilaktycznych oraz programów wspierających powrót do pracy, opracowanych w ramach Priorytetu.

Wskaźnik rezultatu:

1. Odsetek chorób zawodowych, dla których opracowano programy profilaktyczne oraz programy wspierające powrót do pracy.

Cel szczegółowy 4 będzie realizowany w szczególności poprzez:

- Opracowywanie programów profilaktycznych przystosowanych do potrzeb poszczególnych grup pracowników/grup zawodowych, w szczególności ukierunkowanych na redukcję występowania chorób zawodowych,
- Opracowywanie programów ukierunkowanych na powrót do pracy określonych grup pracowników/grup zawodowych ze stwierdzonymi chorobami zawodowymi,
- Wdrożenie wybranych programów.

Cel szczegółowy 5: Podnoszenie kwalifikacji i umiejętności personelu medycznego

Oczekiwane efekty:

5.1 Zwiększenie o 100% liczby lekarzy onkologów; o 50% liczby lekarzy kardiologów; o 35% liczby lekarzy medycyny pracy, którzy ukończyli specjalizację.

5.2 Zwiększenie o 200% (z 12 000 do 36 000) liczby pielęgniarek i położnych, które ukończyły studia podyplomowe w ramach PO KL.

Wskaźniki produktu:

1. Liczba pielęgniarek i położnych, które ukończyły studia podyplomowe w ramach Priorytetu,
2. Liczba lekarzy deficytowych specjalizacji (onkologia, kardiologia, medycyna pracy), którzy ukończyli w ramach Priorytetu pełen cykl kursów w ramach realizacji programu specjalizacji.

Wskaźniki rezultatu:

1. Odsetek pielęgniarek i położnych, które ukończyły studia podyplomowe w ramach Priorytetu, w ogólnej liczbie pielęgniarek i położnych,

2. Liczba lekarzy specjalistów na 100 tys. mieszkańców (w podziale na onkologów, kardiologów, lekarzy medycyny pracy).

Cel szczegółowy 5 będzie realizowany w szczególności poprzez:

- Kształcenie zawodowe pielęgniarek i położnych, w szczególności w ramach studiów pomyślowych,
- Kształcenie w ramach procesu specjalizacji lekarzy deficytowych specjalności, tj. onkologia, kardiologia, medycyna pracy,
- Kształcenie podyplomowe przedstawicieli innych zawodów medycznych.

Cel szczegółowy 6: Podniesienie jakości w jednostkach służby zdrowia

Oczekiwane efekty:

- 6.1 Zwiększenie o 300% (z 8% do 32%) udziału jednostek służby zdrowia posiadających akredytację w ogólnej liczbie jednostek służby zdrowia.
- 6.2 Przeszkolenie 1500 przedstawicieli kadry zarządzającej i dysponentów środków publicznych w sektorze zdrowia w ramach odpowiednich szkoleń z zakresu zarządzania.

Wskaźniki produktu:

1. Liczba przedstawicieli kadry zarządzającej oraz dysponentów środków publicznych w sektorze zdrowia, którzy zakończyli szkolenie z zakresu zarządzania w ramach Priorytetu.
2. Liczba jednostek służby zdrowia posiadających akredytację Centrum Monitorowania Jakości w Ochronie Zdrowia.

Wskaźniki rezultatu:

1. Odsetek jednostek służby zdrowia, których przedstawiciele kadry zarządzającej zostali objęci szkoleniami z zakresu zarządzania w ramach Priorytetu,
2. Odsetek jednostek służby zdrowia posiadających akredytację Centrum Monitorowania Jakości w Ochronie Zdrowia.

Cel szczegółowy 6 będzie realizowany w szczególności poprzez:

- Rozwój systemów certyfikacji i akredytacji w jednostkach służby zdrowia,
- Szkolenie kadry zarządzającej i dysponentów środków publicznych w sektorze zdrowia,
- Rozwój standardów kwalifikacji dla kadry zarządzającej w sektorze ochrony zdrowia.

Budżet Priorytetu II

Priorytet II	Łącznie	EFS	Priorytet/ogółem (EFS w %)	Środki krajowe
Rozwój zasobów ludzkich i potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw oraz poprawa stanu zdrowia osób pracujących	778 011 906 EUR	661 310 120 EUR	6,8	116 701 786 EUR